

June 25, 1947

**Telegram No. 4556 from the Romanian Ambassador
in Moscow, Iorgu Iordan, addressed to Foreign
Minister Tatarescu**

Citation:

"Telegram No. 4556 from the Romanian Ambassador in Moscow, Iorgu Iordan, addressed to Foreign Minister Tatarescu", June 25, 1947, Wilson Center Digital Archive, Arhiva MAE (AMAE)- Dosar special "Refuzul Romaniei de a participa la Planul Marshall", vol. C298, nr.212/1947. Contributed by Marian Zulean.

<https://digitalarchive.umd.edu/document/300683>

Summary:

Ambassador Iorgu Iordan explains the attitude of Soviet Union towards the Marshall Plan, based on an analysis of the Soviet press.

Credits:

This document was made possible with support from Blavatnik Family Foundation

Original Language:

Romanian

Contents:

Original Scan

AMBASADA ROMÂNIEI,
MOSCOVA

212/R.P.R. 11.

Moscova, 25 Iunie 1947.

CONFIDENTIAL

Nr 4556

45230/947

Atitudinea Uniunii Sovietice
față de planul american de
refacere economică a Europei.

Document declassificat
(HG nr. 1201 / 4.12.2012)

DOMNUL VICE PRESEDINTE,

Pentru cei care cunosc mentalitatea și ritmul de viață al Statelor Unite era limpede că după declarația Domnului Marshall, făcută în urma eșecului dela Moscova, că "refacerea Europei nu poate aștepta până la realizarea unui compromis", trebuia să urmeze o inițiativă americană, menită să pună capăt tendințelor sovietice de temporizare. Intr'adevăr Domnul Marshall a ținut, în ziua de 5 Iunie la Universitatea din Harvard, un discurs în care invita națiunile europene să elaboreze un plan în vederea primirii unui ajutor american pentru refacerea lor economică într'un timp cât mai scurt.

Sovieticii, ca primă reacțiune, au înregistrat faptul cu sublinierea că Secretarul Departamentului de Stat nu a precizat nici condițiunile creditului și nici în ce raport s'ar găsi această inițiativă față de Organizația Națiunilor Unite.

./.

miei Sale

domnului GH TATARESCU

vice Președintele Consiliului de Miniștri

Ministru al Afacerilor Străine

BUCUREȘTI

Document declassificat
(HG nr. 1201 / 4.12.2012)

- 2 -

La 17 Iunie, Ambasadorul Marelui Britanii la Moscova, Domnul Peterson, a vizitat pe Domnul Molotov comunicându-i interesul pe care îl are țara sa în problemele refacerii economice a Europei.

În legătură cu aceasta, guvernul Angliei crede că țările europene trebuie să prezinte cât mai urgent planuri concrete de reconstrucție, care ar putea fi discutate cât mai curând cu USA.

Ambasadorul a afirmat că această problemă are un caracter economic, și nu unul politic, și că guvernul său ar fi bucuros să primească orice fel de observații pe care guvernul sovietic ar dori să le facă referitor la propunerea Statelor Unite.

Domnul Molotov, invocând informațiile incomplete pe care le are guvernul sovietic în această chestiune, a răspuns că nu poate deocamdată să se promită, dar este, fără îndoială, interesat în primirea unor informații mai ample.

Însărcinatul cu Afaceri al Franței, Domnul Charpentier, a făcut Domnului Molotov o comunicare asemănătoare cu aceea a Ambasadorului englez.

Între timp, la Paris au început între Domnii Bevin și Bidault, negocieri care au avut loc în zilele de 17 și 18 Iunie.

La 19 Iunie, Însărcinatul cu Afaceri al Franței a vizitat pe Domnul Malik, Subsecretar de Stat la Externe, și i-a înmănat o notă în care se afirmă că guvernele Angliei și Franței au analizat cu interes declarația făcută de Domnul Marshall și au primit cu satisfacție propunerile acestuia. În continuare nota afirmă:

"Domnul Marshall nu s'a adresat cu o propunere oficială, dar în discursul său el își exprimă limpede ideea despre elaborarea programelor economice ale țărilor europene de către înseși națiunile europene și arată, că în cadrul posibilităților maxime, Statele Unite sunt gata să acorde ajutorul lor pentru ducerea la îndeplinire a acestor programe. Ambele guverne cred că situația economică a

Document declassificat
(HG nr. 1201 / 4.12.2012)

Europei cere ca programele comune să fie întocmite cât mai urgent. Aceste programe trebuie să fie elaborate de toate țările europene dispuse să participe la refacere, în contact cu instituțiile corespunzătoare ale O.N.U. Lucrările trebuiesc grăbite în vederea situației economice și financiare din multe țări ale Europei".

Inițiativa - după părerea guvernelor Angliei și Franței - trebuie să aparțină celor trei mari puteri din Europa.

În scopul realizării propunerilor americane, Domnii Bevin și Bidault au propus Domnului Molotov să se convoace o Conferință a ministrilor de externe ai Angliei, Franței și Uniunii Sovietice.

În aceeași zi, Ambasadorul Angliei la Moscova a înmănat Domnului Malik o notă cu conținut identic.

Guvernul sovietic a răspuns guvernelor francez și englez la 22 Iunie, afirmând că, deși nu are la dispoziție, în momentul de față, datele referitoare la caracterul și condițiile unui ajutor economic, ce urmează a fi dat țărilor europene de Statele Unite, guvernul sovietic acceptă totuși propunerea guvernelor Franței și Angliei și este de acord să ia parte la conferința celor trei miniștri de externe.

După părerea guvernului sovietic, această conferință poate avea loc la Paris la 27 Iunie.

Analizând reacțiunea sovietică, dincolo de felul în care ea se reflectează din acest răspuns rezervat și oarecum circumspect, reținem temerea că proiectul Marshall reprezintă "realizarea economică a idealului Statelor Unite ale Europei, proclamat de Domnul Churchill și la care nu se mult și-a dat asentimentul și Domnul Bevin".

Un alt aspect al problemei, care interesează opinia publică sovietică, este în ce raport se află planul Marshall față de doctrina Truman, mai ales în laturile ei militare și ideologice. Se afirmă că Statele Unite au fost nevoite să revizuiască doctrina Truman din cauza impopularității ei atât în Europa, cât și în America, sau, mai

precis, să niveleze anumite asperități ale acestei doctrine. Abia după fixarea condițiilor planului Marshall și traducerea lui în fapt - spun Sovieticii - se va putea răspunde ferm la această chestiune.

Apelul Domnului Marshall este considerat ca o recomandare adresată debitorilor actuali sau viitori ai Statelor Unite de a se uni într'un sistem colectiv, responsabil față de marea finanță americană.

În interpretarea marxisto-leninistă, necesitatea expansiunii dolarului este dictată de dorința de a preveni criza economică care amenință America și care se poate presimți din neliniștea pe care o provoacă în lumea oamenilor de afaceri americani absența piețelor de desfacere în Europa și coborîrea prețurilor în interior. Problema Americii izvorăște - spun Sovieticii - din primejdia unei supraproducții, care fatal duce la șomaj de mase. La soluționarea crizei nu poate ajunge decât printr'o lărgire a exportului american, prin achiziția de noi piețe și prin întărirea pozițiilor pe piețele deja cucerite.

Presa sovietică crede că este o contradicție între afirmația lui Marshall că " politica Statelor Unite nu este îndreptată contra vreunei țări sau doctrine" și cealaltă afirmație a sa că " orice guvern, care va întreprinde ceva cu scopul de a împiedica refacerea altor țări, nu poate aștepta ajutor dela noi". Presa sovietică trage această concluzie punînd în legătură ultima afirmație a lui Marshall cu hotărîrea guvernului american de a retrage creditele deja aprobate Ungariei, despre care se vorbește în același apel.

Sovieticii afirmă că, dacă s'ar impune țărilor europene condiții copiate după modelul greco-turc, este dela sine înțeles că programul propus ar fi irealizabil. Acest ajutor ar însemna, de fapt, imixtiunea în chestiunile interne ale statelor europene și încălcarea suverani-

156

- 5 -

Document declassificat
(HG nr. 1201 / 4.12.2012)

tății lor, ceea ce nu poate accepta nicio națiune europeană, care se respectă.

În felul acesta, Europa orientală s'ar exclude dela sine din cauza condițiilor inadmisibile, iar cortina de fier de care verbese Anglo-Americanii va deveni o realitate separînd Occidentul Europei de Orient.

Primiți, Vă rog, Domnule Vice Președinte, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

ss Iorgu Iordan

Document declassificat
(HG nr. 1201 / 4.12.2012)